

ELS MOTLLATS, CINGLES I COVES

Alt i Baix Camp

De Mont-ral a la Foradada de Capafonts

Distància	15 km
Desnivell acumulat	719 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	17 de gener 2013
Cartografia	Editorial Piolet. Muntanyes de Prades (1:25.000)

Itinerari circular al peu dels cingles entre Mont-ral i Capafonts basat, amb algunes variacions, en el publicat a la segona edició de la guia Les Muntanyes de Prades d'Ignasi Planas de Martí (Cossetània, col·lecció Azimut, nº 22, recorregut nº 8).

Els Motllats son un altiplà al bell mig de les Muntanyes de Prades, entre els rius Brugent i Glorieta i les comarques del Baix i l'Alt Camp. Conformen una superfície considerablement plana de cinc quilòmetres quadrats a més del mil metres sobre el nivell del mar, envoltada de cingleres on la l'erosió càrstica ha format coves, avencs, roques foradades i profunds barrancs.

Juntament amb les foradades de Mont-ral i de Capafonts a cada extrem de la ruta, recorrerem bona part dels cingles i visitarem l'accés d'algunes de les coves i raconades més característiques de la zona.

Malgrat transitar proper a cingles, amb terreny sec i sense boira, la ruta és fàcil. No hi ha passos difícils i tots els camins son ben fressats. Però cal estar molt atent a les indicacions o al mapa dons hi conflueixen molts camins que poden procurar-nos marrades innecessàries. Per això l'hem qualificat moderada dificultat. Eviteu el pic de l'estiu i porteu força aigua. No us refieu de les fons, la natura calcària del terreny fa que sovint no ragin.

Tingueu en compte que la cobertura de GPS a les cingleres sovint resulta pobre i pot induir a l'error. Per aquest motiu les lectures d'alçada dels punts d'aquest track poden diferir sensiblement de la realitat. La seva posició però, s'ha corregit manualment sobre mapa topogràfic (1:5000) i ortofotomapa de l'ICC per tal de que difereixi el mínim possible de la realitat.

Està realitzada i descrita en el sentit de les busques del rellotge, però podeu fer-la perfectament en sentit contrari. Ho varem escollir així per estalviar-nos la ventada prevista per aquell dia. L'horari total pot escurçar-se considerablement. Varem dedicar força estona a la visita a les coves i varem encigalar-nos de valent localitzant la de la Moneda. Podeu escurçar renunciant a la Punta del Barrina i, solament si ja la coneixeu, a la Foradada de Capafonts. En canvi podeu allargar-ho visitant el Racó i avenc del Teix.

Mont-ral (850 m)

Pugem al poble encimellat de Mont-ral des d'Alcover per la TV-7041. Aparquem a la Plaça de l'Ajuntament, just acabada la carretera a l'entrada del nucli. Comencem a caminar vers el NW pel carrer Arrabal Baixa.

A mà esquerra marxa el GR 7 que baixa al Clot de l'Aixàviga. Continuem per la pista vers el NW. Rètols indicadors: Farena/La Riba.

Deixem la pista per la que veníem, per on marxa el PR C-20 i que baixa a Farena per pujar per una mal pavimentada a l'esquerra. Rètols indicadors: Cova de la Moneda, la Foradada, els Motllats. L'abandonem al cap de pocs metres per un corriol a mà dreta un camí ben fressat. Senyals grocs i blaus. Marxem per l'obaga, entre alzines i boixos, vers l'W en pendent entre moderat i suau.

Punta Coroneta (918m)

Ens desviem lleugerament del camí per enfilar-nos per l'esquerra a un roquissar.

Bon mirador on podem albirar-hi a l'E el turó de Mont-ral, al S la clotada de l'Aixàviga, l'àmplia olla que conforma la capçalera del riu Glorieta i a l'W els cingles meridionals dels Motllats que recorrerem íntegrament pel seus peus.

Som a l'extrem llevantí del Serret dels Avencs.

Continuem vers l'W per l'esquenall del Serret, entre la pineda. Unes fites indiquen a mà dreta un corriol ben fressat que baixa al Recó del Teix. Seguim recte.

Cruïlla en Y. Per diversificar l'itinerari prenem el ramal de l'esquerra. També podríem marxar pel de la dreta (seguint els senyals grocs i blaus) que és el camí de retorn i mena igualment a la Foradada de Mont-ral passant per la Font del Moro.

Ben aviat rebutgem a l'esquerra el camí que baixa al Bosquet. Anem a la dreta.

Veiem al davant un esperó rocallós del que se'n separa, ben vistosa, una agullola. A sota mateix hi ha la Foradada. Deixem a l'esquerra el sender que hi puja pel solell i ens hi enfilem pel de la dreta, per l'obaga. Aviat albirem el ullal del pont de pedra.

Foradada de Mont-ral (970 m)

Bonic pont de pedra a l'esperó més llevantí dels Motllats que aquí formen una mena de punta de llança encarada a sol ixent.

Recuperem els senyals grocs i blaus i continuem pel peu del cingles (anomenats en aquest tram los Cinglets), pel cantó solell i camí fressat i planer vers el SW.

Ben aviat travessem un nou pont de pedra conegut com la Foradada Petita o Foradadeta. A mà dreta en una cavitat del rocam hi ha un petit aixopluc.

Coves de Mont-ral, del Cudó i ferrada del Grau de la Cova (960 m)

Abandonem provisionalment el camí enfilar-nos a mà dreta (fites) per un llom rocallós (curta i fàcil grimpada) i ens atansem a la base del cinglot. Per terreny descompost i fort pendent anem a la dreta, cap allà on el cingle retrocedeix, a buscar el la base de la canal.

Boca superior de la Cova de Mont-ral. Una cadena en facilita l'accés. Petita boca d'accés taponada per un bloc que obliga a fer contorsionisme. Després s'eixampla per un passadís alt i estret que acaba en un primer ressalt d'uns 3 metres equipat per rapelar.

Cap a la dreta (mirant de cara al cingle), a pocs metres de la boca de la cova hi ha el començament de la ferrada de la Cova. Fou equipada el 2009 per Skapat (J. Vallvé). És curta i fàcil i puja al fil del cingle. Per aquí podem escurçar l'itinerari dons un cop dalt podem anar a buscar un corriol que prenent-lo a mà dreta ens menaria al proper Portell del Bosquetà per on retornar a Mont-ral o anar a la Cova de la Moneda.

Retrocedim sobre els nostres passos però seguim a peu del cingle cap a l'W. A uns cinquanta metres de la boca superior de la cova hi localitzem fàcilment la boca inferior. És un esvoranc considerable a la part superior del qual hi ha la sortida pròpiament. Si ens hi fixem hi albirem una instal·lació per rapelar.

A 25 metres de la boca inferior de la Cova de Mont-ral hi ha la gran boca de la del Cudó que s'endinsa lineal i planerament tot estrenyent-se alhora fins a un punt on s'obre un pou d'uns 15 metres equipat per rapelar.

Aquesta cavitat, coneguda també com a cova de l'Aixàviga, és ressenyada en alguns mapes com a del Codó.

Retornem al camí i prosseguim vers el SW perdent alçària, força separats del peu del cingle on hi albirem la gran boca d'una cova o balma. Després d'un replec, sota el cingle de l'Abellera comencem a pujar fort. Passem una llesca de pedra protegida per un passamà i abastem per entremig d'una agullola el Portell de l'Abellera.

Portell de l'Abellera (965 m)

Davant nostre s'obre el Racó de Sant Pere, a la capçalera del Barranc de la Fou, i al seu darrera s'alça el tossal on hi ha la punta del Barrina.

Deixem a la dreta el camí que marxa cap a la planúria dels Motllats i travessem, sense traç definit ni fites, el llit del barranc de la Fou fins abastar un corriol

transversal ben fressat (on recuperem els senyals grocs i blaus) que prenem a mà esquerra, tot encerclant el barranc de la Fou en sentit contrari a les busques.

Portell de la Cova de la Bruixa (985m)

Gaudim d'una bona perspectiva de tot el camí recorregut, albirem Mont-ral, la Foradada, la cova del Cudó i els cingles.

Deixem a mà esquerra diversos ramals del mateix camí que, pel marge dret del barranc, baixen al Bosquet.

Abandonem el camí principal per atansar-nos a la Punta del Barrina. Unes fites ens assenyalen un corriol que marxa a l'esquerra vers el SW. Ben definit i fitat al començament, va desdibuixant-se entre l'espessa bosquina. Fites escadusseres ens ajuden a no perdre'l.

Punta del Barrina (1014m)

És considerat el sostre comarcal de l'Alt Camp. Des d'aquí eixamplam l'horitzó del que albiràvem fins ara fins a la Mediterrània, els cims de la Mussara i del Puig Pelat i el barranc de la Font Fresca.

Retornem al camí principal a l'alçada del Portell de la Bruixa i prosseguim vers l'W primer i el SW després.

Altiplà dels Motllats (> 1000m)

Malgrat que en aquest punt el bosc no ens ho deixa veure, som a l'altiplà dels Motllats que anirem travessant des del vessant del Glorieta, del que venim, al del Brugent.

Diverses pistes i camins creuen aquesta gran planúria de prop de 5 km² turmentada pel vent. El seu sòl esponjós, engoleix l'aigua que brolla, torrenteres avall, cap a les fonts del Glorieta i del Brogent. En aquest paratge on s'hi arrapen pins i alzines, encara hi podem albirar feixes, marges i estances, avui ermes o enrunades, d'antics conreus de subsistència.

Travessarem en direcció NW i ens caldrà tenir el mapa ben a mà o estar atents al GPS per no fer marrades innecessàries dons, en aquest altiplà no disposem de referències clares que orientin el nostre rumb.

En una clariana (ruïnes d'un antic mas o estança) abandonem el camí (i amb ell els senyals els senyals de pintura) que marxa cap a la Font Nova (sovint no brolla) per fer un gir de 90° vers el NW i prendre una pista a mà dreta.

Abastem una pista més ampla que prenem a mà dreta fent un gir de 90° vers el N. Més endavant l'abandonem per una altra a mà esquerra fent un gir de 90° vers l'W. Tornem a canviar de pista per una menys trepitjada a mà dreta que marxa vers el NW.

Atenyem la pista que ve de la Font Nova i la prenem a mà dreta vers el N.

Comellar de l'Abeurada (975m).

Rètol indicador. Continuem per la pista principal que descriu un pronunciat gir a mà esquerra en direcció a la Cova del Grèvol i Capafonts.

Aquí podem escurçar l'itinerari prenent la pista que surt a la dreta vers el N on podem optar per anar a buscar la capçalera del Barranc de la Tarascona o, escurçant encara més, directament al Portell de la Mariàngela.

Passem vora una petita cabana-refugi metàl·lica i la pista esdevé corriol que, vers el NW, ens va menant per una àmplia lleixa a mitja alçada de la cinglera, pel marge dret del Barranc de la Pixera.

Durant aquest tram força planer, gaudim de belles vistes 'a vol d'ocell' del Barrancs de la Pixera, l'entreforc d'aquest amb el de la Font Nova que conformen el de l'Horta i el poble aturonat de Capafonts.

Cova del Grèvol

La part superior del cingle, anomenat de l'Escudelleteta, és ben corcat de balmes i coves. La primera que trobem i que sembla la més gran i profunda és la del Grèvol

(rètol), amb profusió de boix, però no pas grèvol. Més endavant les Balmes de l'Escudelleta, on hi ha la font del mateix nom (que no encertem a trobar).

Deixem la lleixa baixant per un grau on, en un replà, trobem la cruïlla al Portell de la Mariàngela (rètol).

Retornarem a aquest punt per prendre al camí que s'enfila a la dreta en direcció al Portell de la Mariàngela, però ara continuem per l'esquerra, camí avall amb trams empedrats, en direcció a Capafonts per visitar la seva Foradada.

Foradada de Capafonts (885m)

És una gran obertura en un dels contraforts del Puntal del Colomer a través de la qual ens apareix Capafonts. La imatge és de postal.

Vers el N, a l'altra banda del barranc de la Tarascona, podem albirar l'espadat del cingle de Pena-roja que haurem de guanyar. Retornem pel mateix camí fins a la cruïlla, on ara marxem cap a l'esquerra en fort pendent i camí ben fressat. Revoltem un esperó i, ja més planerament, ens entaforem al l'obaga del barranc de la Tarascona, entremig de densa vegetació.

Perdem alçària en direcció al llit del barranc al Racó de los Morterets. Abans de travessar-lo deixem a mà dreta un corriol ben evident que s'enfila fins a la planúria dels Motllats. Creuem el llit i tornem a enfilar-nos fort pel solell fins a guanyar el peu del llarg cingle de Pena-roja que anem resseguint en el sentit de les busques del rellotge.

Unes fites a mà dreta indiquen un pujador per entremig d'una esllavissada. Sembla que menen a un pas, un punt feble de la cinglera per enfilar-se a Pena-roja. Continuem per l'obaga dels Motllats, envoltats de vegetació densa però amb bones vistes sobre la vall del riu Brugent: Capafonts, la mola del Picorandan, els cingles rogencs de l'Abellera, la serra del Bosc de Poblet amb el Tossal de la Baltasana, la Moleta i els masos escampats arreu com el de Fortet.

Per camí, en general planer però amanit amb els alts i baixos dels replecs, abastem el portell de la Mariàngela.

Portell de la Mariàngela (948 m)

Deixem a mà esquerra el camí que baixa a la carretera de Capafonts (TV-7041) entre els punts quilomètrics 19~20 i continuem recte. El llarg esquenall de la Serra de l'Embestida es despenja cap a la vall vers el NE.

Poc més enllà deixem a mà dreta el camí que s'enfila a l'altiplà dels Motllats i continuem recte.

Després trobem a la dreta la Font del Rei, amb un brollador nou.

En tot aquest tram de camí, sempre a peu del cingle, resseguint una successió de llargues colzades i racons per salvar els barrancs que van despenjant-se cap al fons de la vall. Al racó del Ruques rebutgem a mà dreta un altre pujador al pla dels Motllats. I en entrar al racó del Gallarí ja podem albirar de nou Mont-ral.

El darrer replec important del cingle, és el racó del Bosquetà. En un primer tram el camí passa embalmat, passat el qual, al bell mig de la raconada unes fites indiquen un corriol poc fressat a mà esquerra que, pel Portell del Cremalló, baixa fins al Mas d'en Marc. Pugem suaument deixant un ben definit sender que s'enfila per la dreta cap al pla. Amb aquest canvi de rasant passada la raconada, si fins ara havíem transitat al peu de la cinglera, amb l'espadat a mà dreta sobre els nostres caps, a partir d'aquí ho fem pel fil del cingle de forma que tenim l'espadat a l'esquerra, sota els nostres peus i caminem quasi al mateix nivell que la planúria dels Motllats.

Cinc-cents metres més enllà tornem a deixar a mà dreta un altre camí que s'endinsa a la plana. I després de cent cinquanta metres més unes fites vora el camí i una inscripció a la pedra assenyalen la baixada a la Cova de la Moneda.

Cova de la Moneda (1003m)

Coneguda també com a cova de l'Àngel o dels Motllats. Desgrimpem uns metres cap a una lleixa per sota del camí al vessant nord del cingle. A mà esquerra

localitzem una cavitat que forma petita foradada. Uns metres més a mà dreta ens deixen sota la còmoda entrada a la cova.

Recuperem el camí continuant vers el SE fins al proper portell del Bosquetà.

Portell del Bosquetà (1000m)

En aquest ampli portell, a l'extrem oriental dels Motllats on s'ajunten com una falca o punta de llança els cingles nord i sud, hi conflueixen diversos camins. A penes un centenar de metres separen un cingle de l'altre.

Anem a l'esquerra rebutjant a mà dreta el camí a la ferrada i la Cova de Mont-ral. Aquest camí, després d'un parell de colzades, mena al Pla del Bosquetà (o d'en Bruno). A la segona colzada un corriol poc definit a l'esquerra deixa sobre la ferrada del Grau de la Cova per on es pot baixar a la boca superior de la Cova de Mont-ral.

Perdem una mica d'alçària i a uns 25m trobem una segona cruïlla. Rebutgem el ramal de l'esquerra on un corriol, paral·lel al que hem vingut però més proper al cingle ens retornaria prop de la Cova de la Moneda. I també el de la dreta, que baixa a la Foradada de Mont-ral. Continuem pel del mig, per un llom, propers al cingle, en direcció a Mont-ral. Passats uns 80m abandonem el llom i, per bon camí, ens decanem cap al sol, baixant fort a la dreta. Aquí la cinglera ja no presenta els alts espadats i ens permet transitar-hi.

Nova cruïlla on anem a l'esquerra. Per la dreta, pocs metres més enllà podem optar per retornar a la Foradada de Mont-ral (de la que ja en podem albirar el seu ullal) o al camí paral·lel del Serret dels Avencs que hem fet a l'anada. Recuperem els senyals grocs i blaus.

Un centenar de metres més enllà deixem a mà esquerra un corriol poc evident inicialment (després més definit) que marxa vers el NE cap a l'obac Racó del Teix. A mà esquerra trobem la Font del Moro (rètol) i ben aviat atenyem la cruïlla on a l'anada hem optat per desviar-nos pel camí que ara surt a mà dreta. Retornem per l'esquerra desfent el camí d'anada fins a Mont-ral.

Toni Planas